

Cofinancé par
l'Union européenne
Medegefinancierd door
de Europese Unie

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

EFRO 2021 – 2027: Projectoproep - “Groene ruimten met een gewestelijke dimensie”

1. Doelstelling van de projectoproep

1.1. Algemene context

Programma 2021 - 2027

Deze projectoproep past in het kader van de specifieke doelstelling (SD) 2.7. van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling 2021-2027 (EFRO):

“Een groener, veerkrachtiger en koolstofarm Europa op weg naar een koolstofneutrale economie, door het bevorderen van een schone en billijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, de beperking van en de aanpassing aan de klimaatverandering, risicopreventie en -beheer, en duurzame stedelijke mobiliteit waarbij de bescherming en de instandhouding van de natuur en de biodiversiteit worden verbeterd en de groene infrastructuur wordt versterkt, in het bijzonder in een stedelijke omgeving, en waarbij alle vormen van verontreiniging worden verminderd”.

Het Natuurplan dat het gewest in 2016 heeft aangenomen, formuleert een visie voor de ontwikkeling van de natuur en de biodiversiteit tegen 2050. Het streefdoel is tweeledig:

- Enerzijds een gewest waar de natuur, die wordt beschouwd als een sleutelfactor voor de levenskwaliteit en het welzijn, toegankelijk is voor alle inwoners.
- Anderzijds ook het behoud of zelfs de restauratie van een rijk, divers, functioneel en veerkrachtig natuurpatrimonium.

In het kader van deze projectoproep kan het EFRO-programma 2021-2027 via specifieke doelstelling 2.7 acties ontwikkelen voor *“de bescherming van natuur en biodiversiteit, groene infrastructuur”*, in de vorm van steun voor de aanleg, opwaardering en bescherming van groene ruimten met een gewestelijke dimensie: daarmee wordt beoogd groene ruimten met een hoge milieukwaliteit te ontwikkelen, maar ook de aantrekkelijkheid van deze ruimten te vergroten.

1.2. Beschrijving van de acties van de projectoproep

Programma

Deze projectoproep betreft het soort actie **2.2 van SD 2.7 van het EFRO-programma 2021-2027**.

Zo kunnen projecten geselecteerd worden die tot doel hebben groene ruimten met een gewestelijke dimensie aan te leggen, op te waarderen of te beschermen. De projecten kunnen uitgevoerd worden op het volledige gewestelijke grondgebied en zijn bestemd voor de hele bevolking.

Voor de projecten moet aangetoond worden in welke mate ze bijdragen tot een aanzienlijke verhoging van de milieukwaliteit van deze nieuw aangelegde of gerestaureerde groene ruimten en van het niveau van **biodiversiteit**.

In de projecten moet in het bijzonder rekening gehouden worden met het probleem van de ondoorlaatbaarheid van de bodem, ter bevordering van oplossingen voor de gevolgen van de klimaatverandering, en moet over dit aspect nagedacht zijn bij het maken van de voorgestelde keuzes.

De projecten moeten bovendien beantwoorden aan de doelstellingen voor restauratie van de bodemecosystemen en de vergroening van stedelijke en voorstedelijke gebieden als beschreven in de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030.

Als de groene ruimte gelegen is in een Natura 2000-gebied, moet worden aangetoond hoe er rekening gehouden is met het betreffende prioritaire actiekader.

Ook moet er aangetoond worden hoe het project beoogt rekening te houden met de **aantrekkelijkheid** van deze ruimten voor een uiteenlopende doelgroep.

Doelgroep

De geselecteerde projecten moeten zorgen voor groene ruimten die aantrekkelijk kunnen zijn voor de hele bevolking (gezinnen, mensen op doorreis, pendelaars, toeristen ...). Er moet nagedacht worden over het genderspect en het gebruik van deze ruimten door jongeren, om de groene ruimten aantrekkelijker te maken voor hen.

Maatregelen om gelijkheid, inclusie en non-discriminatie te waarborgen

Voor de in het kader van deze SD gesteunde groene ruimten moet een zo ruim mogelijke toegankelijkheid gewaarborgd worden, zowel in rechte als in feite, door na te denken over de reële mix van ruimten, over de toegang en het gebruik voor personen met beperkte mobiliteit of met een handicap en over de betrokkenheid van het personeel dat met het beheer belast is bij het antwoord op deze kwesties.

Algemeen beschouwd moet er specifiek rekening gehouden worden met deze aspecten in het kader van de selectie- en uitvoeringsregels voor de projecten.

"Do No Significant Harm"-principe

De projecten moeten duurzaam zijn. Daartoe moet aangetoond worden dat ze het "Do No Significant Harm"-principe in acht nemen en dat ze bijgevolg geen ernstige afbreuk doen aan een van de zes milieudoelstellingen van de Europese Unie.

Nieuw Europees Bauhaus

Bij het aanleggen van deze groene ruimten moeten de operatoren de principes van duurzaamheid, esthetiek en inclusie nastreven in hun investeringen en opteren voor betaalbare, inclusieve, duurzame en aantrekkelijke oplossingen (in lijn met de doelstelling van het “Nieuw Europees Bauhaus”). Deze principes moeten met name belicht worden in de activiteitenverslagen en moeten aan bod komen op de vergaderingen van de begeleidingscomités van de projecten, zodat ze daadwerkelijk gestalte krijgen.

1.3. Welke resultaten worden er verwacht van de projectoproep?

De via deze projectoproep geselecteerde projecten moeten met name bijdragen tot het bereiken van de streefwaarden van de hieronder vermelde indicatoren (de vooropgestelde streefwaarden moeten behaald worden voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als geheel).

In zijn kandidatuurdossier moet de kandidaat-operator aantonen hoe en wanneer hij beoogt tot de verwachte resultaten te komen. Die resultaten moeten gedocumenteerd kunnen worden aan de hand van verantwoordingsstukken.

ID	Indicator	Meeteenheid	Tussentijdse waarde (2024)	Streefwaarde (2029) ¹
RCO36	Groene infrastructuur die wordt ondersteund voor andere doeleinden dan klimaatadaptatie	Hectare	0	3,95
RCO37	Oppervlakte van Natura 2000-gebieden die vallen onder beschermings- en herstelmaatregelen	Hectare	0	0,11

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Streefwaarde (2029) ²
RCR95	Inwoners die toegang hebben tot nieuwe of verbeterde groene infrastructuur	Personen	0	180.000

De voorgestelde waarden voor deze indicatoren moeten berusten op realistische resultaten die meer bepaald rekening houden met de definities die zijn bepaald in de betreffende indicatorfiches.

De streefwaarden voor de indicatoren moeten bereikt worden tegen 31 december 2029. Het is van belang dat in de planning van de projecten rekening gehouden wordt met dit aspect.

Als het voorgestelde project volledig of gedeeltelijk uitgevoerd wordt in Natura 2000-gebieden waarvoor beschermings- of herstelmaatregelen gelden, moeten de ruimten waarop het project betrekking heeft opgenomen worden in de indicator RCO37 (en de delen die eventueel buiten Natura 2000-gebied gelegen zijn in de indicator RCO36)).

¹ (Actie 2.2)

² (Acties 2.1 en 2.2)

De definities van de indicatoren zijn beschikbaar in de indicatorfiches.

1.4. Financieringsmodaliteiten

1.4.1 Subsidiabele uitgaven

De uitgaven voor het project zullen in aanmerking genomen worden **als ze door de begunstigde daadwerkelijk aangegaan en betaald werden** tussen **1 januari 2021 en 31 december 2029**.

De projecten moeten **voltooid** zijn, m.a.w. **materieel afgewerkt of volledig uitgevoerd zijn**, de begunstigten moeten alle betreffende betalingen verricht hebben en de overeenstemmende overheidsbijdrage moet aan de begunstigten betaald zijn tegen uiterlijk **15 februari 2031**.

Een project komt niet in aanmerking voor steun van het EFRO indien het materieel voltooid is of volledig is uitgevoerd voordat de financieringsaanvraag in het kader van het programma (= de kandidatuur) door de begunstigde is ingediend, ongeacht of de begunstigde alle betreffende betalingen al dan niet heeft verricht.

Voor de projectoproep komen **investeringen** in aanmerking die voorzien in de aanleg, opwaardering of bescherming van groene ruimten. Investerings om deze ruimten aantrekkelijker te maken komen eveneens in aanmerking (bijvoorbeeld investeringen voor educatie en sensibilisering in verband met de natuur en de biodiversiteit). Onderhouds- en exploitatiekosten komen niet in aanmerking. Enkel de **investeringskosten** voor het verwezenlijken van de infrastructuur worden in aanmerking genomen voor deze projectoproep, zowel voor terugbetaling door het EFRO als voor cofinanciering.

Zonder volledig te zijn, gaat het om kosten voor aankoop van grond, studiekosten, kosten van werken voor aanleg, herstel en opwaardering van groene ruimten / groene infrastructuur en kosten voor inrichting en uitrusting van deze ruimten. De kosten voor sanering en aankoop / sloop / renovatie / bouw van gebouwen en uitrusting die nodig zijn voor het ontwikkelen en aantrekkelijk maken van de groene ruimte kunnen ook in het project worden opgenomen (voor zover wordt aangetoond dat die nuttig zijn voor of complementair zijn met het project voor ontwikkeling van de groene ruimte), beperkt tot 30% van het budget.

De totale subsidiabele rechtstreekse investeringen (gefinancierd door het EFRO, evenals de gecofinancierde investeringen) worden verhoogd met een **forfaitair aandeel van 7%** om de indirecte kosten van het project te dekken.

De indirecte projectkosten die met dit forfait van 7% gefinancierd worden, omvatten meer bepaald:

- De kosten voor het personeel dat het project uitvoert en coördineert;
- De werkingskosten (bijvoorbeeld kosten voor de vertaling van een bestek, personeelskosten, ...);

- De indirecte investeringskosten (bv. aankoop van IT-materiaal en meubilair voor het personeel dat het project uitvoert).

1.4.2. Financiering van het project

De minimumfinanciering voor een project (zonder andere cofinancieringen) is vastgesteld op € 750.000 subsidie van EFRO+BHG (forfait van 7% inbegrepen).

Het totale beschikbare budget voor deze projectoproep (totaal van de subsidies van EFRO+BHG) bedraagt **2.476.835,29 euro** (goed voor 95% van de subsidiabele uitgaven).

Ter aanvulling zijn er in het kader van deze projectoproep bijkomende **publieke cofinancieringen** nodig ten belope van **179.436,04 euro** in het totaal.

Om dit budgettaire doel te bereiken worden de kandidaat-operatoren dus verzocht cofinanciering door overheden aan te brengen ten belope van minstens 5% van de voor cofinanciering in aanmerking komende uitgaven. Een project dat minder dan 5% aanbrengt, zou dus enkel geselecteerd kunnen worden als andere geselecteerde projecten daadwerkelijk zorgen voor bijkomende cofinancieringen van overheidswege (om te waarborgen dat het begrotingsdoel voor bijkomende publieke cofinanciering bereikt wordt).

De **publieke cofinancieringen** zijn met name elke bijdrage in de financiering van een project die afkomstig is van de begroting van nationale, gewestelijke of lokale overheidsinstanties, de begroting van publiekrechtelijke instellingen of verenigingen van overheidsinstanties of publiekrechtelijke instellingen. Projecten waarvoor een EFRO-financiering gevraagd wordt, mogen **geen andere EU-financiering ontvangen**.

Op te merken valt dat deze publieke cofinanciering kan gebeuren in de vorm van een rechtstreekse tegemoetkoming of een inbreng in natura door een overheidsinstantie.

2. Selectieprocedure

Het kandidatuur dossier moet ingediend worden **uiterlijk op 14.07.2023** via het digitale interactief platform Salesforce.

De kandidaturen zullen gerangschikt worden op basis van technische criteria (rekening houdend met de resultaten van een analyse door deskundigen) en uitvoeringscriteria. De directie EFRO zal dan een selectievoorstel opmaken voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (die in het kader van het selectiecomité beslist over de projectselectie, met inbegrip van de subsidiebedragen die aan de begunstigden toegekend worden om de projecten te realiseren).

De selectie is altijd afhankelijk van het bereiken van de doelstellingen voor de betrokken SD. Een deel van de middelen voor de projectoproep zou dus niet toegewezen kunnen worden en opzijgezet worden voor een volgende projectoproep (in het bijzonder om de streefwaarden voor de indicatoren te behalen).

Een kandidatuur kan niet geselecteerd worden als de deelnemingsvoorwaarden niet vervuld zijn.

Wat betreft de technische uitvoeringscriteria, komt elk project dat geen 60% van het puntentotaal behaalt of dat geen 50% van het puntentotaal per criterium behaalt voor criteria met een waarde van 10 punten of meer, niet in aanmerking voor selectie en wordt het beschouwd als niet-subsidiabel.

Deelnemingsvoorwaarden (ja/nee):

1. Het dossier is tijdig ingediend.
2. Elke rubriek van het kandidatuurdossier is ingevuld.
3. Het project sluit aan bij een specifieke doelstelling en soort actie.
4. Het project is gelegen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
5. Het project is niet materieel voltooid of niet volledig uitgevoerd op de datum van de inschrijving van de financieringsaanvraag in het kader van het programma.

Selectiecriteria:

- Technische criteria (65 punten):

De technische criteria maken het mogelijk de projecten te evalueren volgens hun relevantie in het licht van de doelstelling van de projectoproep en het programma en volgens de haalbaarheid van de in het project vooropgestelde resultaten. Voor elk criterium zullen punten toegekend worden volgens de mate waarin een projectvoorstel beantwoordt aan volgende criteria:

1- Budget en bijdrage aan de indicatoren (15 punten)

Draagt het project bij tot de indicatoren voor de SD en kunnen de streefwaarden als realistisch beschouwd worden? Werden de streefwaarden bepaald op basis van een duidelijke berekening? Biedt het project een hoog aantal hectare nieuw aangelegde of aanzienlijk verbeterde groene infrastructuur (RCO36) in verhouding tot het gevraagde budget of een hoog aantal hectare in Natura 2000-gebied met beschermings- of herstelmaatregelen (RCO37) in verhouding tot het gevraagde budget? Is die verhouding realistisch?

2- Biodiversiteit, milieuwaarde en landschappelijke kwaliteit (15 punten)

Zorgt het project voor de ontwikkeling van een kwaliteitsvolle groene ruimte met een hoge biodiversiteit? In geval van verbetering van groene infrastructuur: gaat het om een significante verbetering? Wordt er rekening gehouden met het probleem van de ondoorlaatbaarheid van de bodem? Is er voorzien in een geïntegreerd waterbeheer? Is het antwoord op deze vragen voldoende uitgewerkt en gestaafd in het kandidatuurdossier en is het realistisch? Zijn de projecten waarop beschermings- en herstelmaatregelen voor Natura 2000-gebieden van toepassing zijn in overeenstemming met het prioritaire actiekader? Is er rekening gehouden met de landschappelijke kwaliteit, het erfgoed- en historische aspect van de site en de integratie ervan in het gewestelijke groene netwerk?

3- Gewestelijke dimensie en aantrekkingskracht van de groene ruimte (15 punten)

Motiveert het kandidatuur dossier waarom de groene ruimte als een gewestelijke groene ruimte beschouwd kan worden? Is de wijze waarop het project de groene ruimten aantrekkelijk maakt voldoende uitgewerkt en reikt de denkoefening ver genoeg? Wordt er rekening gehouden met de doelgroep en is er nagedacht over hoe de ruimte aantrekkelijk gemaakt kan worden voor jongeren? Zijn de oplossingen die voorgesteld worden om deze ruimten aantrekkelijker te maken verenigbaar met de bescherming van de natuur en de biodiversiteit?

4- Is de planning realistisch en waarborgt ze dat de uitgaven tegen eind 2029 verricht zullen zijn en dat de doelstellingen voor de indicatoren bereikt zullen worden? (10 punten)

Houdt de planning in voorkomend geval rekening met de eventuele vereisten die voortvloeien uit de geldende regelgeving (Natura 2000, GBP, ...)?

5- Is het project van blijvende aard? (5 punten) Zal de groene ruimte onderhouden worden tijdens en na de looptijd van het project? Biedt de operator reeds nu waarborgen voor het onderhoud?

6- Burgerparticipatie (voorbereiding en/of uitvoering) (5 punten)

Voorziet het project in overlegfasen met verschillende categorieën gebruikers en (on)rechtstreekse betrokkenen (bewoners, verenigingen, personen die in de buurt werken, toeristen, enz.)? Is er voorzien in een actieve participatie van die personen en/of verenigingen en in welke vorm? Wordt de transparantie van het project naar die doelgroepen bevorderd? Is er in de verschillende projectfasen voorzien in informatieverstrekking?

Uitvoeringscriteria (35%)

Aan de hand van de uitvoeringscriteria kan nagegaan worden in welke mate het project goed beheerd wordt. Voor elk criterium wordt een puntenscore toegekend door het antwoord dat het project biedt af te toetsen aan volgende criteria:

1. Planning en begroting (10 punten)

Is de planning correct opgesteld? Is ze volledig en voldoende gedetailleerd?

Is de begroting correct opgesteld? Is ze in overeenstemming met de subsidieerbaarheids- en financieringscriteria van het project en de regelgeving inzake staatssteun?

2. Beheersstructuur, bestuur, competentie en wisselwerking met de partners (12 punten)

Zal het project goed worden beheerd? Zal (zullen) de kandidaat (kandidaten) over voldoende personeel beschikken en/of een duidelijke organisatiestructuur en/of een relevant en goed georganiseerd samenwerkingsverband om het project goed te beheren en uit te voeren?

Overheidsopdrachten: garandeert de kandidaat dat de wetgeving op de overheidsopdrachten correct toegepast zal worden en/of dat de markt correct geraadpleegd zal worden (met name als de wetgeving op de overheidsopdrachten niet van toepassing is)?

Communicatiestrategie: is de communicatiestrategie aangepast aan het project? Waarborgt de kandidaat dat melding gemaakt zal worden van de Europese en Brusselse steun? Waarborgt de kandidaat dat de doelgroep(en) bereikt zal (zullen) worden?

Financiële organisatie: biedt de kandidatuur voldoende waarborgen wat betreft een gepaste financiële opvolging van het project door de kandidaat (kandidaten)?

3. **“Do No significant harm”-principe (5 punten)**

Garandeert het voorstel de naleving van het DNSH-principe?

4. **Gelijke kansen, inclusie en non-discriminatie (3 punten)**

Is er in de projectkeuze, de uitvoering van het project en het gebruik van de infrastructuur rekening gehouden met de aspecten gelijke kansen, inclusie en non-discriminatie?

5. **Indicatoren (5 punten)**

Zal de realisatie van de indicatoren correct aangetoond en verantwoord worden?

Stemmen de voorgestelde verantwoordingsstukken overeen met de indicatorfiches?

De directie EFRO zal de begroting die de kandidaat voorstelt en de gerapporteerde waarden voor de indicatoren kunnen corrigeren na controle door de technische deskundigen. Bij de vergelijking zullen de eventueel gecorrigeerde bedragen en indicatoren als basis dienen.

3. Begunstigden/dragers van de projecten

Gewestelijke besturen en instellingen van openbaar nut, gemeenten, (toekomstige) houders van een zakelijk recht en (toekomstige) openbare of private beheerders van groene ruimten die deze ruimten wensen open te stellen voor zo veel mogelijk inwoners.

De operator zal waarborgen moeten kunnen verschaffen wat betreft de blijvende aard van de investering. Daartoe zal hij moeten kunnen aantonen dat hij op de betrokken ruimte volgende rechten kan laten gelden:

1/ hetzij een zakelijk recht;

2/ hetzij een gesplitst zakelijk recht (zoals erfpacht, opstalrecht, ...);

3/ hetzij een persoonlijk recht op de betrokken groene ruimten of infrastructuur voor een duur van minstens 5 jaar na de afsluiting van het project.

In voorkomend geval kan een project waarvoor de begunstigde/projectdrager nog geen bewijs van eigendom van een zakelijk recht, een gesplitst zakelijk recht of een persoonlijk recht op de betrokken ruimte kan overleggen, worden geselecteerd, maar de overeenkomst van het project zal worden gekoppeld aan het verkrijgen van dit recht.

4. Indiening van de dossiers

Het kandidatuur dossier moet ingediend worden uiterlijk op **14.07.2023** via het Salesforce-systeem.

5. Na de selectie

Na de selectiebeslissing van de regering ontvangen de niet-geselecteerde projectkandidaten een kennisgevingsbrief waarin wordt aangegeven om welke redenen ze niet geselecteerd werden.

De geselecteerde projectkandidaten ontvangen een kennisgevingsbrief die hen meldt dat ze geselecteerd werden.

Voor elk geselecteerd project zal de regering bij besluit beslissen over de toekenning van de subsidie. Er wordt dan een overeenkomst gesloten tussen de projectdrager en het gewest. Deze overeenkomst verduidelijkt de verbintenissen en verplichtingen van elke partij inzake de inhoud, de agenda, de financiering en de evaluatie van het project. Voor de gehele duur van het project wordt één enkele meerjarenovereenkomst opgesteld.

Het is mogelijk dat er bijkomende informatie gevraagd wordt met het oog op het opstellen van de overeenkomst.

Als een project de verwezenlijking van meerdere acties door verschillende begunstigden betreft, wordt er één overeenkomst ondertekend tussen het gewest en alle begunstigden. In die overeenkomst wordt uit de begunstigden een coördinator en een projectverantwoordelijke aangewezen.

De directie EFRO bereidt de subsidiebesluiten en de overeenkomsten voor.

6. DNSH

Het principe DNSH-principe ("Do No Significant Harm") houdt in dat geen enkele door Europese fondsen gesteunde investering ernstige afbreuk mag doen aan de zes Europese milieudoelstellingen. Deze zes doelstellingen worden bepaald in de Europese verordening betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen (EU, 2020/852). Het gaat om:

- de mitigatie van klimaatverandering;
- de adaptatie aan klimaatverandering;
- het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen;
- de transitie naar een circulaire economie;
- de preventie en bestrijding van verontreiniging;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

De toepassing van dit beginsel wordt beschreven in de technische richtsnoeren over de toepassing van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan” (Mededeling van de Europese Commissie 2021/C 58/01).

Vóór de ondertekening van de overeenkomst zal de directie EFRO aan de hand van deze zes criteria nagaan of het project geen ernstige schade toebrengt aan het milieu.

De dragers van EFRO-projecten verbinden zich ertoe het DNSH-principe in acht te nemen bij de uitvoering van hun project, met name door een DNSH-clausule op te leggen bij overheidsopdrachten.